

LA SECCIÓ D'ECONOMIA DE LA SCEJES EN L'IEC

Josep Mª Muntaner

1 ■ L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. FUNDACIÓ, OBJECTIUS I HISTÒRIA

L'Institut d'Estudis Catalans (IEC) és una *corporació acadèmica, científica i cultural*, l'àmbit d'actuació de la qual s'estén a les terres de llengua i cultura catalanes. Fou fundat a Barcelona el 1907, per Enric Prat de la Riba, amb la funció de *promoure la investigació científica superior, principalment de tots els elements de la cultura catalana*. Al llarg de la seva fecunda història, de més de setanta anys, ha realitzat una tasca notabilíssima en els diversos camps de la recerca científica, tant directament a través de les diverses Seccions que el constitueixen, com per mitjà de les Societats filials que ha anat creant.

Amb el suport de les principals institucions catalanes (Diputacions, Mancomunitat de Catalunya, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona), anà incrementant les seves activitats i els seus *grups de treball especialitzats* (seminaris, laboratoris, serveis i oficines tècniques). El 1914 obrí al públic, amb el nom de *Biblioteca de Catalunya*, els seus fons bibliogràfics i documentals, actualment el dipòsit científic més important dels Països Catalans. La *seu oficial* de l'IEC és, des del 1931, l'antic Hospital de la Santa Creu i l'annexa Casa de Convalescència, cedits a l'Institut per l'Ajuntament de Barcelona. Des del 1922 forma part de la *Union Académique Internationale*, on ha tingut una participació constant, fent-hi aparèixer la cultura i la ciència catalanes en parangó amb la dels altres països del món.

Les vicissituds polítiques de l'Estat espanyol, que afectaren negativament el procés de reconstrucció nacional catalana (esdeveniments del 1919-20, dictadura de Primo de Rivera, guerra insurreccional de 1936-1939, règim franquista), implicaren *dificultats o interrupcions de la tasca* exclusivament científica i cultural de l'IEC. Especialment, en el llarguíssim període de persecució catalana iniciat el 1939, la incautació per l'Administració franquista dels locals, instal·lacions, materials, serveis, arxius i Biblioteca de l'IEC, l'eliminació de totes les

subvencions, la supressió de qualsevol menció de l'Institut i la manca de reconeixement oficial d'aquest —malgrat la continuïtat del seu reconeixement internacional— reduïren l'IEC a una mínima actuació, a una *situació extrema en el límit de la supervivència*.

Malgrat tot això, la voluntat dels seus membres i, en particular, l'esforç perseverant i lluitador del seu Secretari General, el doctor **Ramon Aramon i Serra**, amb l'auxili de mecenes particulars, d'alguns d'internacionals (la "Unió Acadèmica Internacional" i el "Consell Internacional de la Filosofia i les Ciències Humanes" de la UNESCO) i, especialment, el suport econòmic i la cessió d'espais de treball al Palau Dalmases per part de la societat promotora de la cultura catalana *Òmnium Cultural*, permeteren que, en aquests gairebé quaranta anys de persecució i marginació oficials de la cultura catalana, l'IEC hagi desenvolupat, moltes vegades privadament, algunes tasques científiques, hagi fet notables publicacions, hagi participat en sessions científiques internacionals, hagi contribuït al foment de la recerca mitjançant els seus anuals *Cartells de Premis* i hagi format a estudiosos en els seus cursos anuals dels *Estudis Universitaris Catalans* i dels també anuals *Cursos de Cultura catalana per a estudiants estrangers*.

El 26 de novembre del 1976, mitjançant un Reial Decret (3118/1976, publicat al B.O.E. del 21 de gener del 1977), *l'Estat espanyol atorgà reconeixement oficial a l'IEC*, assenyalant-li com a àmbit d'actuació les terres de llengua i cultura catalanes i aprovant els seus Estatuts, els quals constitueixen la norma fonamental per a les seves activitats.

Atès el període transitori en què estem vivint, l'IEC encara no pot utilitzar els seus locals propis, no rep cap subvenció oficial regular, alhora que veu reduïdes les aportacions econòmiques de caràcter privat que rebia. Per tant, *no ha pogut aconseguir, encara, la normalització de les seves activitats*.

2 ■ L'IEC. ESTRUCTURA, MEMBRES I ACTIVITATS

L'IEC està constituït per quatre Seccions: *Secció Històrico-Arqueològica*, *Secció de Ciències*, *Secció Filològica* i *Secció de Filosofia i Ciències Socials*. Cada Secció està formada per set *membres numeraris*; o sigui, que l'IEC té un total de vint-i-vuit membres. En cas d'absència prolongada o d'impossibilitat d'actuació d'algun membre numerari, es poden designar *membres adjunts*. *Membre numerari emèrit* és aquell que deixa la seva col·laboració activa a les tasques de l'IEC per raons de força major.

Els membres numeraris, reunits periòdicament en *sessions plenàries*, regeixen la vida de l'Institut. Per al govern continuat de la corporació, el ple elegeix cada dos anys un *Consell Permanent* format per un President (actualment el doctor **Joan Ainaud de Lasarte**), un Vice-President (actualment el doctor **Enric Casassas i Simó**), un Secretari General (el doctor **Ramon Aramon i Serra**) i un Tresorer (actualment el doctor **Josep Teixidor i Batlle**). La funció del *Secretari General* és de caràcter perpetu.

Actualment, els membres de les tres primeres Seccions de l'IEC són (indiquem entre parèntesis l'any d'elecció com a membre de l'Institut):

I. SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

MEMBRES NUMERARIS

1. **Jordi Rubió i Balaguer** (1942).
2. **Joan Ainaud i de Lasarte** (1970).
3. **Miquel Coll i Alentorn** (1970).
4. **Josep M. Font i Rius** (1971).
5. **Miquel Tarradell i Mateu** (1971).
6. **Anscari M. Mundó i Marcet** (1975).
7. **Emili Giralt i Reventós** (1975).

II. SECCIÓ DE CIÈNCIES

MEMBRES NUMERARIS

1. **Josep Alsina i Bofill** (1963).
2. **Lluís Solé i Sabarís** (1964).
3. **Oriol de Bolós i Capdevila** (1965).
4. **Josep Teixidor i Batlle** (1968).
5. **Enric Casassas i Simó** (1977).
6. **Josep Laporte i Sales** (1979).
7. Vacant per la mort del Dr. Pere Domingo i Sanjuan el 1979.

III. SECCIÓ FILOLÒGICA

MEMBRES NUMERARIS EMÈRITS

- Josep M. de Casacuberta i Roger** (1960).
Josep-Vicenç Foix i Mas (1962).

MEMBRES NUMERARIS

1. **Ramon Aramon i Serra** (1942).
2. **Pere Bohigas i Balaguer** (1950).
3. **Joan Corominas i Vigneaux** (1960).
4. **Francesc de B. Moll i Casasnovas** (1962).
5. **Manuel Sanchis i Guarner** (1971).
6. **Antoni M. Badia i Margarit** (1978).
7. **Joan Bastardas i Parera** (1978).

MEMBRES ADJUNTS

- (1) **Jordi Carbonell i de Ballester** (1972).
- (2) **Joan Veny i Vizcaya** (1978).

Les principals *activitats desenvolupades* els darrers anys per les tres Seccions esmentades s'han realitzat —dins la precarietat de mitjans amb la qual ha hagut de funcionar l'Institut— en camps molt diversos, segons cada una de les Seccions. Un terreny important a ressaltar són les publicacions fetes. La ressenya de les tasques realitzades és exposada públicament, cada any, pel Secretari General de l'Institut, en la *Festa anual* que se celebra al voltant de la diada de Sant Jordi.

3 ■ LA SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS DE L'IEC. MISSIÓ, MEMBRES I ACTIVITATS

El 1968, fou creada, dins l'IEC, la "Secció de Filosofia i Ciències Socials", com a desdoblament de l'antiga Secció de Ciències, la qual fins aleshores havia tingut els científics d'aquests camps. La *missió d'aquesta Secció* és la d'estudiar la filosofia, el dret, l'economia, la sociologia, la geografia humana i les disciplines afins a aquestes, amb referència principal a les terres catalanes.

Els antics *membres numeraris* de l'IEC pertanyents a aquestes disciplines, avui integrades dins la Secció de Filosofia i Ciències Socials, han estat (indiquem entre parèntesis l'any de la seva entrada a l'Institut i el de la mort, en el cas que correspongui): **Pere Corominas i Montanya** (economista, polític i escriptor, 1907-1939), **Eugeni d'Ors i Rovira** (filòsof i escriptor, 1911-1954), **Enric Prat de la Riba i Sarrà** (polític, 1917-1917), **Ramon Turró i Darder** (filòsof i científic, 1911-1926), **Jaume Serra i Hunter** (filòsof, 1931-1943), **Joaquim Carreras i Artau** (filòsof i historiador de la filosofia, 1944-1968), **Alexandre Galí i Coll** (pedagog i historiador, 1968-1969; el qual ja entrà directament a la nova Secció).

Els actuals membres de la Secció són (indicant també els qui actualment són President i Secretari, els quals són elegits pel ple dels membres de la Secció):

MEMBRES NUMERARIS

1. **Pau Vila i Dinarés** (geògraf, 1968).
2. **Joan Sardà i Dexeus** (economista, 1968).
3. **Ramon Trias i Fargas** (economista, 1968).
4. **Eusebi Colomer i Pous** (filòsof, 1968).
5. **Ramon Faus i Esteve** (jurista, 1968), President.
6. **Raimon Noguera i Guzman** (jurista, 1974).
7. **Josep Iglésies i Fort** (geògraf, 1979).

MEMBRES ADJUNTS

- (1) **Joan Triadú i Font** (pedagog, 1979).
- (2) **Josep M. Muntaner i Pascual** (economista, 1979).
- (3) **Carles A. Gasòliba i Böhm** (economista, 1979), Secretari.

L'IEC designa també *membres corresponents*, els quals són aquelles personalitats nacionals o estrangeres que han fet notables aportacions científiques a qualsevol dels elements de la cultura catalana. Els de la Secció de Filosofia i Ciències Socials són, en l'actualitat:

- Friedrich Stegmüller** (historiador de la filosofia, 1968).
- Robert Pring-Mill** (lullista, 1968).
- Arcadi Garcia i Sanz** (historiador del dret, 1973).
- Erhard-Wolfram Platzek** (historiador de la filosofia, 1974).
- Joan Vallet i de Goytisolo** (jurista, 1974).

Fins ara, i tenint en compte el marc ja assenyalat de penúria en el qual s'ha hagut de moure l'Institut, la Secció de Filosofia i Ciències Socials ha desenvolupat

pat unes *activitats* limitades, consistents, principalment, en la participació a les tasques generals de l'IEC i en la realització de les següents publicacions dins la sèrie "*Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials*":

- I. **Albert Pérez i Baró:** *Les cooperatives a Catalunya* (Premi Rafael Tasis, 1968), 1972.
- II. **Agustí Altisent:** *Les granges de Poblet al segle XV. Assaig d'història agrària d'unes granges cistercenques catalanes* (Premi Jaume Carner i Romeu, 1969), 1972.
- III. **Enric Jardí:** *Les doctrines jurídiques, polítiques i socials d'Enric Prat de la Riba* (Borsa d'Estudi Prat de la Riba, 1970), 1974.
- IV. **M. Encarna Roca i Trias:** *Natura i contingut de la llegítima en el dret civil català* (Premi Antoni M. Borrell i Soler, 1973), 1975.

4 ■ SOCIETATS FILIALS DE L'IEC

A partir del 1913, l'IEC ha anat creant Societats filials per a *possibilitar la incorporació d'estudiosos a les empreses científiques* que aquell ha anat fent. Les Societats filials depenen d'una o de diverses Seccions de l'Institut, i aquest nomena un *Delegat* a cada una d'elles, per a la seva orientació i d'enllaç amb les tasques de l'IEC. Les Societats, actualment, són (entre parèntesis indiquem l'any de fundació):

1. **Societat Catalana de Biologia** (1913).
2. **Institució Catalana d'Història Natural** (fundada el 1899, incorporada a l'IEC el 1915).
3. **Societat Catalana de Filosofia** (1923).
4. **Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques** (1931).
5. **Societat Catalana de Geografia** (1935).
6. **Societat Catalana d'Estudis Històrics** (1946).
7. **Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials** (1951).
8. **Societat Catalana d'Estudis Litúrgics** (1969).
9. **Societat Catalana de Musicologia** (1974).
10. **Amics de l'Art Romànic** (1977).
11. **Societat Catalana d'Estudis Numismàtics** (1979).
12. **Societat Catalana d'Estudis Clàssics** (1979).
13. **Societat Catalana d'Ordenació del Territori** (1979).

5 ■ LA SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS JURÍDICS, ECONÒMICS I SOCIALS

Fou creada per l'IEC l'any 1951 (en la sessió plenària del 13 d'octubre), amb la *finalitat* de conrear les diverses branques de les ciències jurídiques, econòmiques i sociològiques i publicar els treballs dels qui s'hi dediquin.

La SCEJES *depèn* de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. El Delegat de l'Institut a la Societat és, actualment, el Dr. **Ramon Faus i Esteve**, membre d'aquella Secció.

La Societat, segons els seus Estatuts, és regida i administrada per una *Junta de Govern* composta d'un President, tres Vice-Presidents (un per cada Secció), un Secretari, tres Vice-Secretaris (també un per cada Secció), un Tresorer, un Comptador i tres Vocals. Actualment, aquesta Junta no està constituïda.

En una *primera etapa*, la SCEJES tingué una notable activitat, desenvolupada en comunicacions, taules rodones i ponències. En l'àmbit econòmic, cal assenyalar les intervencions de **Joan Sardà i Dexeus**, **Lluc Beltran** i **Fabià Estapé**; el tractament de temes com la integració de Catalunya al Mercat Comú; i la nombrosa presència entre els seus associats de persones dels camps empresarial i acadèmic, en una línia de caràcter netament català. Cap els anys seixanta decaigué la seva activitat.

D'acord amb els seus objectius, la Societat té tres Seccions: jurídica, econòmica i sociològica.

La *Secció Jurídica* s'està replantejant, en aquests moments, la represa de les seves activitats, a partir de socis de l'anterior etapa i de noves generacions d'estudiosos del dret.

La *Secció de Sociologia* reinicià les seves tasques el febrer de 1978, mitjançant la convocatòria de tots els estudiosos i professionals d'aquesta branca científica. Posteriorment, ha elegit una Junta i ha celebrat diverses reunions de caràcter organitzatiu. Ha publicat una llista de tots els seus socis, amb indicació de llurs característiques i historial acadèmic i professional.

6 ■ LA SECCIÓ D'ECONOMIA DE LA SCEJES

OBJECTIUS

A les darreries del 1977 fou constituïda una Comissió gestora per a endegar de nou les activitats de la Secció d'Economia de la SCEJES, d'acord amb les actuals necessitats i situació de caràcter acadèmic dels economistes catalans.

L'objectiu plantejat ha estat el d'agrupar tots els economistes dels Països Catalans (o economistes de llengua catalana, en similitud amb l'"Association d'économistes de langue française") que *treballen en l'estudi i la recerca de l'economia*, en qualsevol de les branques de la Ciència econòmica, encara que amb un especial interès —però no exclusivament— en la temàtica econòmica relativa als Països Catalans. També pretén d'acollir els qui, no treballant-hi, *estan interessats a conèixer i seguir els desenvolupaments* que es produeixen en aquests camps. En definitiva, es tracta de posar en comú els afanys dels economistes afins a aquest plantejament, amb una *intenció estricta d'intercanvi i de relació acadèmica* i amb la possibilitat, també, de vincular-se i col·laborar a les línies de recerca que pugui emprendre l'Institut d'Estudis Catalans.

ACTIVITATS

La forma de realitzar aquesta tasca es concreta, de moment, en *actes acadèmics*, en el *Ple Anual* i en *publicacions escrites*. La *llengua oficial* de la Secció d'Economia —com la de l'IEC i totes les seves Societats filials— és la catalana, en la qual es fan els seus actes i es publiquen els seus escrits.

A. ACTES ACADÈMICS

- a. *Sessions magistrals*. Una d'annual amb motiu del Ple de la Secció d'Economia. El 1979 fou feta pel doctor **Joan Sardà i Dexeus**; el 1980 es preveu que vagi a càrrec del doctor **Ramon Trias i Fargas**.
- b. *Dissertacions mensuals*. És la presentació metòdica d'un tema per un investigador, a base d'una obra o d'un article científics, recentment publicat per ell, i amb una referència especial a la problemàtica metodològica de l'estudi realitzat. El 1978 se'n feren sis (**Josep M. del Rivero i Zardoya**, **Emili M. Farré-Escofet**, **Andreu Gispert i Llavet**, **Ramon Romaguera i Amat**, **Xavier Segura i Porta** i **Josep C. Vergés**) i el 1979 se n'han fet un total de quatre (**Pere Puig i Bastard**, **Alexandre Checchi i Lang**, **Joaquim Margalef i Lloveria** i **Miquel Alenyar i Fuster**).
- c. *Sessions obertes*. Són dirigides, a més dels associats, al públic en general i, en particular, als economistes i estudiants d'economia que no són membres de la Societat. S'han enfocat, fins ara, a plantejar, per un destacat especialista, els *darrers desenvolupaments i corrents de pensament en una branca o sector de l'economia*. El 1979 s'han desenvolupat els temes de "l'economia socialista planificada" (**Leonci Hernández i Albert**), "la nova ciència de les finances públiques" (**Alexandre Pedrós i Abelló**) i "les perspectives de l'economia de l'empresa" (**Antoni Serra i Ramoneda**).
- d. *Sessions conjuntes*. Realitzades entre la nostra entitat i d'altres Societats filials o Seccions de l'IEC, sobre un tema interdisciplinari. Fins ara, no se n'ha realitzat cap. Per al 1980, se'n preveuen sobre temàtiques relatives a història econòmica, ecologia i economia, matemàtiques i economia i endegament territorial.

B. PLE ANUAL

Consisteix en una semijornada de trobada de tots els associats, en la qual es realitza l'Assemblea anual (Memòria de l'any, proposta de Programa d'activitats, Comptes i pressupost, elecció de la Junta quan correspon, Precs i preguntes), la Sessió magistral i un Sopar social.

C. PUBLICACIONS ESCRITES

- a. *Memòria de la Secció*. Publicació anual que conté la ressenya detallada dels actes acadèmics realitzats i la informació corresponent a les diverses tasques de la Secció.
- b. *Altres publicacions*. És previst de realitzar, en el futur, un Butlletí

de la Societat. També hi cap la possibilitat d'iniciar una sèrie de publicacions sobre temes promoguts per la Societat o bé realitzats pels seus associats.

ASSOCIATS

A la fi de l'octubre de 1979, el nombre de membres de la Secció d'Economia de la SCEJES és de noranta-dos. Des dels inicis de la represa (febrer del 1978) fins a aquesta darrera data, la incorporació de socis a la Secció s'ha produït d'una forma continuada i regular. És d'esperar que la pròpia dinàmica de la Societat i els esforços de promoció que es porten a terme entre els economistes catalans, permetin d'incorporar-ne molts més dels interessats o actius en la recerca econòmica.

S'estudia la forma d'*estendre d'una forma realista les activitats de la Secció d'Economia* —avui centrades exclusivament a la ciutat de Barcelona— a tots els Països Catalans, mitjançant la creació d'una estructura basada, inicialment, en tres nuclis de funcionament autònom i, alhora, perfectament coordinats: un al País Valencià (amb seu a València), un altre a les Illes (amb seu a Ciutat de Mallorca) i el darrer al Principat (amb seu a Barcelona). D'aquesta manera es podria fer efectiu l'objectiu que la Secció d'Economia de la SCEJES sigui l'"associació acadèmica dels economistes de llengua catalana".

JUNTA DE GOVERN

Per a la bona marxa i expansió de la Secció es presentà al Ple Anual de 1979 una estructura de Junta de Govern que fou aprovada; seguidament foren elegits els corresponents candidats:

<i>President</i>	Josep M. Muntaner i Pascual
<i>Secretari</i>	Carles A. Gasòliba i Böhm
<i>Tresorer</i>	Carles Camps i Garcia
<i>Vocal d'Administració</i>	Humbert Sanz i Garcia
<i>Vocal d'Informació</i>	Francesc Homs i Ferret
<i>Vocal de Publicacions</i>	Alexandre Checchi i Lang
<i>Vocal de Promoció</i>	Joan Molina i Vivas
<i>Vocal de Relacions exteriors</i>	Frederic Ribas i Massana

(Joan Molina ha substituït l'anterior vocal, **Mercè Sala i Schnorkowsky**, la qual cessà amb motiu d'haver estat elegida regidora de l'Ajuntament de Barcelona.)

Seguint la pauta dels Estatuts de la Societat, els càrrecs de la Junta de la Secció d'Economia són biennals i s'elegeixen, per meitat, per la Junta general en ple.

SEU SOCIAL

La seu social és la de l'IEC. Atès que aquest s'*allotja provisionalment* als locals d'"Omnium Cultural", al Palau Dalmaes, carrer de Montcada, n. 20, principal, de Barcelona (3) (telèfon 310 69 00), la majoria d'activitats de la Secció i reunions de la Junta se celebren en aquesta adreça.

Quan estiguin enllestides les obres d'adequació de la seu oficial de l'IEC a la

Casa de Convalescència de l'Hospital de la Santa Creu, al carrer del Carme, n. 47, de Barcelona (1), la Societat disposarà d'un *espai a l'estatge de l'Institut*. Aleshores es podran arranjar convenientment els arxius i fitxers de la Secció d'Economia i tindrà un lloc per a les reunions i els actes acadèmics que realitzi.

L'adreça postal de la Secció d'Economia és la mateixa de l'IEC: Apartat de Correus 1.146, de Barcelona.

En la *nova etapa de reconstrucció nacional catalana*, que s'inicia amb el procés autònom a l'Estat espanyol i que permetrà l'existència d'uns Estatuts per a Catalunya, per al País Valencià i per a les Illes Balears, la *normalització acadèmica dels economistes de llengua catalana* passa per la seva *associació* i, a través d'aquesta, pel *foment de la recerca econòmica* i per una *relació constant entre tots ells*.

D'una banda, *dins els Països Catalans*, la coordinació de tasques i l'enfortiment de llaços entre els economistes acadèmics, a través de la Secció d'Economia de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials (filial de l'Institut d'Estudis Catalans), facilitarà la seva *presència i participació en el fòrum de la cultura catalana*. En aquest aspecte, el paper a exercir per la Secció d'Economia és perfectament complementari de la feina que realitzen les Facultats de Ciències Econòmiques i els Col·legis Oficials d'Economistes de les diverses regions dels Països Catalans.

D'una altra banda, *de cara a l'exterior*, la presència acadèmica dels economistes de llengua catalana esdevindrà lògica i normal, com ho és avui la dels economistes de llengua francesa, anglesa o espanyola (per esmentar tres casos), sense que la seva existència resti confosa pel fet de pertànyer a l'Estat espanyol (o al francès, en el cas dels economistes de la Catalunya del Nord). En aquesta línia, *la Secció d'Economia ha de permetre als economistes catalans una activa presència exterior, ben personalitzada*, semblant a la que, en el camp de les Acadèmies mundials, té l'Institut d'Estudis Catalans, com a representant internacional de la investigació científica superior de la cultura catalana.

Per tots aquests diversos aspectes, crec que és imprescindible i d'un gran interès particular i col·lectiu, la participació dels economistes catalans a les activitats de la Secció d'Economia de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials.